

VOLTAIRE

(1694 – 1778)

VĚDECKÁ KNIHOVNA
UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

320. výročí narození

Dne **21. listopadu 1694** se narodil francouzský osvícenský historik, filozof, dramatik, básník, prozaik a publicista, jízlivý kritik absolutismu a církevního fanatismu, Voltaire.

Vlastním jménem **François Marie Arouet** pocházel z Paříže z rodiny právníka a notáře, matka mu zemřela, když mu bylo sedm let. Vychovatelem se mu stal jeho křestní otec, abbé de Châteauneuf, skeptik, požitkář a milovník života, který jej uvedl do vyšší společnosti. Vystudoval s **výborným prospěchem jezuitskou kolej** Ludvíka Velikého a potom se dal na studium práv, ale u toho dlouho nevydržel. Začal být v Paříži známý svými chytrými vtipy a satirickými verši, za některé své politické verše byl zatčen a uvězněn v Bastile, kde nakonec strávil téměř rok. V roce 1718 se v Paříži hrála jeho **hra Oidipus** a sklídila ohromný úspěch. Ve svých čtyřadvaceti letech byl známou a slavnou literární osobností. **Postupně bohatl a stával se nezávislým**. V roce 1726 se dostal do potíží a do sporu se šlechticem de Rohanem, byl uvrhnut do Bastily. Nakonec byl propuštěn pod podmínkou, že opustí Francii. Odjel **na dva a půl roku do Anglie** a pobyt tam pro něj znamenal velký obrat v životě. Po návratu do Francie vydal roku 1734 knihu, která znamenala pravý začátek francouzského osvícenství, **Filozofické listy** (1734). Zveřejnění této knihy vyvolalo hněv francouzských úřadů a Voltaire musel znovu opustit Paříž. Většinu příštích patnácti let **žil v Círey ve východní Francii**, kde byl milencem nádherné a vzdělané madame du Chatelet, manželky jednoho markýze. V roce 1749 zemřela a rok po její smrti **odjel do Německa**, následně se usadil na statku ve Ferney u **francouzsko-švýcarské hranice**. Zde zůstal celých dvacet let, psal díla a bavil hosty. Do Paříže se vrátil až roku 1778 ve svých třiaosmdesáti letech a šel na premiéru své nové hry Irena. **Zemřel v Paříži 30. května 1778** a jeho ostatky jsou pochovány v pařížském Panthéonu.

Napsal přes padesát literárních děl: povídek, románů, divadelních her, lyrických i epických básní, filozofických úvah, esejí a historických studií.

Z jeho rozsáhlého literárního díla jsou **dnes ceněny především satiry a filozofické eseje na politická, historická, vědecká a morální témata**.

Literárně (především ve vrcholném díle Panna Orleánská) navazuje na tradici Lúkiána ze Samostaty a Lodovica Ariosta; ovlivňuje velké množství autorů. Mezi jinými G. G. Byrona (Don Juan), Anatola France (Ostrov Tučňáků), z moderních Sinclaira Lewise (Elmer Gantry) nebo Josefa Svatopluka Machara (Boží bojovníci).

V NAŠÍ KNIHOVNĚ JE MOŽNÉ SI VYPŮJČIT:

Voltaire: Candide; Romány a povídky; Výbor z díla; Filosofický slovník, čili, Rozum podle abecedy; Stati a dokumenty; Panna.

Veselý, Jindřich: Studie z francouzského osvícenství.

Orieux, Jean: Voltaire neboli Vláda ducha.

